

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 772 Scol.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale și parochiale, și cătră toți învățătorii dela scoalele poporale greco-orientali din archidieceasa Transilvaniei.

Din conspectele scolare pe ultimii ani se arată, că organele noastre scolare, și mai ales învățătorii nostri, nu atribue receruta atențiune unui foarte momentos obiect de învățământ obligat pentru scoalele poporale, anume: instruirii practice în grădinarit preste tot, și în prăsirea, nobilisarea și crescerea pomilor în special. În cele mai multe comune grădini scolare nu se află de loc; ear unde se află, sau se folosesc spre scopuri streine de menițiunea lor, sau rămân cu totul necultivate.

Perderea, atât culturală, cât și materială, ce prin aceasta neregularitate se cauzează poporului și patriei noastre, e foarte însemnată. Se eschide generațiunea viitoare dela cultivarea unui ram al economiei, care în urma însușirilor topografice ale Transilvaniei pe și ce merge devine un isvor de câștig tot mai mănos. Poamele de soiuri alese, ce le produce patria noastră, și-au câștigat prin juncțiunile de acum ale căilor ferate mare trecere în streinătate, și față cu puținele spese, ce se recer pentru produțiunea lor, dau câștig foarte însemnat, accesibil și pentru partea mai sêracă a populațiunei. Deschiderea acestui isvor de venit și pentru poporul nostru va fi posibilă numai, dacă în scoala poporală i se vor procura necesariile cunoscințe pentru cultivarea și folosirea aceluia.

În considerarea acestora și avënd în vedere, că înaltul guvern al țerei prin ordinațiunea Esceleției Sale a Domnului ministru regiu ungaric de culte și instrucțiune publică ddo 2 Septembrie 1876 Nr. 20,311 cătră comunele politice a dispus, ca aceste să procure pentru scoalele poporale loc acomodat pentru înființarea de grădini scolare; consistoriul archidiecean află de sosit timpul pentru de a începe și la scoalele noastre confesionali o lucrare sistematică și intensivă în ramul pomăritului.

Drept aceea atrăgëndu-se atențiunea organelor noastre scolare la aceea, că în sensul articolului de lege XXXVIII: 1868. §. 11. punctul 3. litera g), „**instruirea practică în economia de câmp și cu deosebire în grădinarit**” e un obiect obligat de învățământ pentru scoalele poporale confesionali, se ordină: ca instruirea în grădinarit și cu deosebire în pomologie (prăsirea, crescerea și

oltoirea de pomi), începënd cu anul viitoriu scolar în toate scoalele poporale să se provadă regulat și sistematic ca ori care obiect obligat de învățământ.

Conform planului de învățământ cuprins în Normativul scolar din 1882 (§. 97, punctul 6. litera r) învățătorii se îndatorează sub strictă responsabilitate, ca în lunile de vară (Aprile până la Novembre) în toată Mercurea și Sâmbăta după ameași să propună pomăritul și legumăritul prin eserciți practice în grădina scolară scolarilor din ultimele două despărțeminte (clase) ale scoalei cuotidiane.

Directorii scoalelor poporale sunt datori a supraveghia și controla activitatea învățătorilor în ac astă privință și a aduce fără amânare la cunoșcința oficiului protopresbiteral ori-ce neregularitate ori abatere dela cele aici prescise.

Asemenea și inspectorii tractuali de scoale vor fi cu deosebită atențiune la acest obiect, și cu ocașiunea visitațiunei scoalelor vor avea a se convinge prin propriă intuițiune despre starea grădinilor scolare și despre progresul elevilor în pomărit și în legumărit.

Spre a se face posibilă astfelu de instruire practică în grădinarit, se face de strictă datorință tuturor organelor noastre scolare ca:

1. Acolo, unde scoala poporală are deja grădina sa, aceasta în decursul verei presinte negreșit să se pună în stare, ca să poată fi folosită pentru instruirea practică a scolarilor. Anume:

a) E a se închide după împregiurările locali și materialul, ce stă la dispozițiune, cu scânduri, îngrădituri ori șanțuri, și a se prevedea cu poartă cu încuetoare.

b) O parte proporționată a grădinei scolare e de a se pregăti negreșit astfel, ca în toamna viitoare să se facă începutul cu înființarea unei așa-numite scoale de pomi (straturi pentru sêmănarea, răsădirea, crescerea și altoirea pomilor). Ceealaltă parte a grădinei scolare rămâne rezervată pentru instruirea scolarilor în legumărit.

c) După ce vor fi pregătite în modul recerut straturile, încă în toamna anului curent și negreșit în primăvara anului viitor să vor sêmăna câte-va din ele cu simburi de meri, peri, pruni, perseci și duzi (frăgari). Ear unde se pot procura ușor arbori tineri de aceste soiuri, organele scolare vor îngriji să se procure atari, și să se răsădească în grădina scolară.

d) Conducerea lucrărilor în aceasta privință e datorință învățătorului; unde sunt mai mulți, acelu designat anume din partea direcțiunei.

e) Procurarea celor de lipsă, precum: lucrători, sêminte, instrumente ș. a., e datorința comunelor bisericesci, cari susțin scoala. Spre scopul acesta e a se prevedea în bugetul bisericesc scolar o sumă oare-care, amăsurată trebuințelor.

2. În comune, unde scoalele poporale încă nu au grădine scolare, comitetele parochiale — ca scaune scolare — vor cere fără amânare dela representațiunea comunei politice, ca conform mai sus indicatei ordinațiuni ministeriale (din 2 Septembrie 1876 §. 13 punctul 10) să dea scoalei un loc acomodat pentru grădina scolară. În sensul acestei dispozițiuni ministeriale comunele politice sunt datoare a asigna pentru scoalele poporale atari locuri, și anume închise (*bekerített telket*) și de mărime amăsurată (unde e posibil, de cel puțin 2 jugere).

Dacă representațiunea comunei politice ar denega asignarea unui loc acomodat pentru grădina scolară, comitetul parochial fără amânare va raporta oficiului protopresbiteral, ear acesta va recerca din oficiu pre inspectorul regesc de scoale comitatens să intrevină pe calea sa pentru atare asignare. Unde și aceasta ar rămânea fără de succes, protopresbiterul va relațiunea la acest consistoriu.

3. Spre scire și strictă conformare se înseamnă, că grădinile scolare sunt a se folosi în modul mai sus arătat numai spre instruirea scolarilor în pomărit și legumărit. Cu deosebire e strict oprit, ca acele grădini să se sêmăne cu bucate, sau să se dea în folosință privată ori arëndă, după cum s'a întemplat aceasta până acum în mai multe părți. Productele grădinei scolare (legume, pomi oltoiți, poame, ș. a.) compet în jumătate parte învățătorului, care a condus lucrările, ear ceealaltă jumătate e a se vindă prin epitropia parochială spre acoperirea speselor grădinei scolare.

Preste tot acest consistoriu asteaptă dela organele noastre scolare cu deosebire dela preoți și învățători ca prelângă stricta observare a celor aici ordinate, ei să îmbrățișeze pe viitoriu acest ram de cultură desconsiderat până acum spre dauna populațiunei cu acel zel și atențiune, ce le recer interesele noastre economice-naționale față de greutatea timpului și sêrăcirea progresivă a populațiunei. Preoții și învățătorii trebuie să premeargă și în această direcțiune cu exemple vii poporului concredut conducerii lor.

Dat din ședința consistoriului archidiecesei gr. or. române a Transilvaniei, ținută în Sibiu, la 23 Maiu, 1885.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

FOIȚA.

Curierul Literar.

Sumariu: O nouă publicațiune documentară: *Symbolae ad historiam ecclesiae orientalis illustrandam* de Părintele N. Nilles. Relațiunile bisericești și statelor orientale europene cu St. Scaunul dela Roma.

(Înceiere.)

Atanasie care cunosccea ca toată lumea orientală de pe atunci fabuloasele bogății brâncovenesci, se scârbi de ciudă căci i se tăia unul din cele mai rodnice ale sale venituri. Creșdënd că va putea să micșoreze întru cât-va supărarea domnului muntenesc, el rugă pe protectorul seu, arhiepiscopul Strigoniului, cardinalul Colonic se scriă lui Teodosiu și să-l invite să facă și el ceea ce a făcut mitropolitul Transilvaniei. Diplomația naivă care în ioc de a le face bine, le făcu și mai rău! Diplomația lui Brâncoveanu care ghicea foarte jocul Jesuiților transilvăneni și puterea credinței în dogmele ortodoxe ale clerului muntean întâmpinată cu absolut dispreț, cu nestrămutată tărie propunerile lui Collonici.

Aci, în treacăt o observațiune: în capul scrisorii lui Collonici cetim câte-va rënduri scrise ori de P-le Nilles, ori de autorul manuscriselor Hevenesiane în care se tratează scrisoarea lui Teodosiu

Bucureșeanul de „*Cuncta contemptu acrisibus potius quam verbis digna*.” De ce? Oare mânia evangelică a călugărului român era mai ridiculă de cât aceea a călugărilor catolici? Oare anatema lui glăsuia și mai tare de cât obicinuitele anatheme și escomunicații ale cancelariei papale dela Roma? nu credem; din contra, după cum diceam mai sus, scrisoarea lui Teodosiu al Bucureștilor e plină de bun simț și bogată în practice și reale argumente. Ceea ce provoacă mai lesne risul sunt anathemele și afurisaniele papali. Oare mai acum vre-o 15 ani lumea întreagă nu hohoti când Piu IX aruncă escomunicațiunea majoră asupra lui Victor Emanuel blestemându-i în parte cu șăgalnice formule, capul, mânele, buzele, nasul, unghiile, *ventris umbilicum*, etc. etc.? Nu vîd deci în ce și cum scrisoarea lui Teodosiu era deamă de ris ear nu de serioasă argumentare.

Cardinalul-archiepiscop al Ungariei vorbia acum cu capul clerului muntenesc pe un ton... căzăcesc, căci Austria era tare și mare la Constantinopol, ear Jesuiții și amicii lor astepta cu evlavioasă nerăbdare să vadă ce face Turcia, le dă voia să forțeze pe români a se papistași or nu.

Căci, de n'ar fi fost astfel, Cardinalul ar fi scris mult mai frătesce păstorului român; s'ar fi luat pe lângă el cu acea blândetă de omandă în care mulți din represintanții catolicismului sunt de neîntrecut.

Să vedeau însă acum în largul lor și profitau de ocașiune să-și verse tot focul asupra acestor schismatici dintre Dunăre și Carpați.

Și profitau cu atât mai multă putere cu cât de mult încă, din secolul XIII, catolicismul bătuse în dese rënduri dar tot în deșert la porțile țerilor române. Câte nu făcuseră, câte nu încercaseră capii misiunilor transilvane, moldave și muntene pentru a face pe domni și pe mitropoliți să intre în sinul sfinței biserice catolico-române. Politica domnilor și neclintita credință a mitropoliților cari nu scia multe, dar scia bine că nu le-ar fi cu folos să se lege de Roma, opuseră tot-deauna, cu foarte puține sminteli, un *non possumus* absolut la toate propunerile blajine, la toate amenințările și la toate cursele și împetritătele intrige ale catolicilor misionari.

România rămase greco-ortodocsă și aceasta spre dumnezeescul bine al păstrării naționalității și vieței sale de stat și de națiune.

Atunci, la finele secolului XVII, călugării catolici credeau că s'a apropiat timpul cel mai dorit, și de și Serban Cantacuzeu până în 1688 îi ținuse în București și în toate orașele României cu o mână de fer; de și Brâncoveanu, chiar după 1699 când se dedese otărit în partea politice austriace, li se împotriva după cum vedurăm cu o tărie și cu o asprime care nu apar de cât rar în firea mlădioasă.

Sibiu, 29 Maiu, 1885.

Mintea sănătoasă începe a nu mai pricepe nebunia de cuvinte cuprinsă în coloanele diarelor unguresci fără osebite de coloare de partidă. Noi am dis că sunt prețioase descoperirile ce ni se fac, și de dîne convingem că ele sunt nebunie formală, cu toate acestea și astăzi susținem, că ele ne sunt prețioase, de oare ce limpede vedem unde voescă să ne ducă curentul de ași.

Dela înființarea reuniunii de maghiarisare în Ardeal cu centrul în Cluș s'a scris mult în diarele unguresci despre scopul și tendințele ei. Ni s'a dis că reuniunea din Cluș nu va avea chemare de a maghiarisa, ci ea se va mărgini numai la defensivă.

Cu o ipocrisie vrednică de ris diarele din Cluș prezentau lucrurile ca și când elementul românesc ar fi cel răsărit și cel unguresc s'ermanul, lipit de pământ, are lipsă de cărjele reuniunii de maghiarisare, — ca să vorbim cu cuvintele lui Beksics — spre a se opri la marginea prăpastiei.

S'a dis că valachii de noi avem fel de fel de reuniuni, care amenință existența statului, constituțiunea și naționalitatea ungurească. S'a făcut provocare la reuniunile noastre culturale „Albina“, „Julia“ și „Opinca“ și ele au fost prezentate publicului ne-român ca organisme destoinice de a periclita statul unguresc.

S'a dis deci că reuniunea din Cluș s'a înființat cu scopul de a paraliza acțiunea acestor reuniuni românesce.

În numărul 54 al diariului nostru am luat la critică ipocrisia diariului din Cluș, și toate deducțiunile lui le-am redus la adevărata lor valoare. Ignoranță sau rea voință am presupus noi în deducțiunile diariului din Cluș.

Este lucru vrednic de compătimire, când diare cu pretensii de seriozitate susțin lucruri cari nu există, spre a demonstra îndreptățirea uneltirilor întreprinse contra naționalităților din patrie.

Am dis și dîcem: „Albina“ nu este reuniune culturală, de pe teren cultural ea nu s'a putut abate pe cel politic; pe această cale ea n'a atacat existența statului, nu constituția, nu naționalitatea ungurească.

În cestiune de cultură a se provoca la „Albina“ este identic cu provocarea la liberalism și respectarea legilor în Ungaria. „Albina“ este institut de credit și economii ea-și face operațiile sale, literatura ei sunt cifrele. Nu vei afla deci luptă literară în „Albina“ nici cîtă respectare de legi mai există în Ungaria, deși sunt casuri, unde ele totuși se respectează.

A pretinde deci că trebuie să te lupti cu un lucru ce nu există, te faci de ris, întocmai ca și dl Moldován Gergely, care în numărul 128 al diariului „Magyar Polgár“ ne spune că Moții din munții apuseni sunt unguri din nascere, dovadă numele, portul stătura și curagiul lor.

Dacă n'a avut îndreptățire la existența sa reuniunea din Cluș cu privire la atacurile reuniunii literare „Albina“, mai puțin a avut față cu acțiunea reuniunii „Julia“, căci aceea s'a desființat în anul 1884, și cea de maghiarisare din Cluș pășesc în lume la anul 1885.

Activitatea Opinței încă este un ce minunat în felul său, căci după cum se știe „Opinca“ încă n'a vădit lumina soarelui. Sub diferite preteceste s'au respins statutele acestei proiectate reuniuni, și noi credem că inițiatorii ei „mutatis mutandis“ vor trimite spre

aprobare statutele reuniunii de maghiarisare din Cluș, aceasta numai spre a-și asigura aprobarea statulelor.

După cum vedem argumentele invocate de diarele din Cluș spre a susține îndreptățirea reuniunii de maghiarisare s'au basat pe lucruri neexistente, și noi am dis, că rău fac frații dela diarele din Cluș când mistifică și se fac de ris în ochii lumii.

E cu mult mai consult a eși pe față cu adevăratele tendințe, și aceasta spre a ne întări în credința, că ungurii mai păstrează unele note din caracterul lor cavaleresc — așa am dis noi, și constatăm nu fără oare-care satisfacție, că diarele unguresci ne-au înțeles, și noi suntem bun bucuroși că am primit deocamdată și atîta cât am primit.

Caracteristic este că răspunsul l-am primit deodată pre trei diferite căi.

Ca la oameni ortodocsi cari redactăm un diariu românesc politic fără a ne rușina mărturisind că suntem ortodocsi ne-a răspuns ministrul de culte Trefort în conventul protestanților cu ocaziunea alegerii contelui Tisza de curator al bisericii protestante din districtul dincolo de Tisza.

După părerea Escelenței Sale a domnului ministru de culte și instrucțiune publică al Ungariei Trefort Ágoston religiunile dela noi sunt spre binele patriei — eșecționând pre cei greco-orientali.

Aceasta e ideea fundamentală a politicii bisericesci urmărite de dl ministru față cu biserica noastră. Ca specialitate vine cestiunea ajutoriului de stat, și aici în locul domnului ministru vorbesce diariul guvernamental „Magyar Polgár.“ Și el vorbesce după cum adevărat a vorbit în numărul de Sămbăta trecută, despre care cetitorii nostri au informațiune destul de exactă.

A treia cale este cea a diariului „Budapesti Hirlap“, și dacă voim a patra este cea a diariului „Pester Lloyd“, care cu privire la colonia dela Piski consună într-o toate cu cei dela „Budapesti Hirlap.“ Aici ni se spune apriat că chemarea reuniunii din Cluș este maghiarisarea Ardealului.

După părerea celor din Pesta și Cluș valea Murășului este inima Ardealului. Maghiarisată odată inima, se maghiarisează întreg organismul.

Încă odată mărturisim: Ne sunt de tot prețioase mărturisirile diariului din Pesta, căci ele ne spun ce se urmărește. Nu e vorba aici de defensivă, nu de salvarea celor ce mai sunt încă salvabile.

Reuniunea din Cluș va avea a maghiarisa, sau cu cei din Pesta vorbind: a remaghiarisa.

Facem progrese în mărturisirea adevărurilor. Am ajuns deja la mărturisiri sincere. Dela remaghiarisare nu preste mult vom ajunge la maghiarisare, sau cu domnul ministru Trefort vorbind: amalgamisare.

Deocamdată ni se dîce: valea Murășului e locuită de unguri valachisați, comitatul Huniadoarei de maghiari valachisați, Moții din munții apusului sunt oameni cu capul în mână — deci și ei sunt unguri valachisați, trebuie să-i remaghiarisăm. Preste puțin încă, și sinceritatea va fi deplină. Ni se va dîce: sunteți valachi noi voim să ve ferim prin maghiarisare.

Primul simptom l-am vădit la diariul „Budapesti Hirlap“ care se provoacă la vechii romani, cu „Civis romanus.“

Vom vedea în cele următoare cam ce prospecte se deschid prin resboiul de estirpare pre valea Murășului, totodată ne vom da silința a constata va-

loarea lui „civis romanus“ în gura gazetarilor dela „Budapesti Hirlap.“

Revista politică.

Parlamentul nostru pausează și în acest interval ministrii pregătesc materialul pentru sesiunea de toamnă. Se vorbesce că la această sesiune se vor prezenta mai multe proiecte de lege privitoriu la administrația internă în special diariul oficios al ministrului de interne „Nemzet“ ne spune că pe baza experiențelor de până acuma se vor face unele modificări esențiale în legile privitoare la administrațiunea comitatelor și a comunei.

Nu ne este permis a presupune intențiuni rele inițiatorilor legislațiunei noastre, judecând însă după firea lucrurilor, noi nu putem accepta nici un bine dela legislațiunea noastră, și o spunem și pentru ce. Legislațiunea în Ungaria este prea tare influințată de curentul șovinistic și părinții patriei, cari cunosc pericolul, spre care cu repedeziune înaintăm, numai au curagiul a-și ridica glasul, spre a opri pre cel de acuma, ca să producă altul mai priincios.

De mult nu am mai audiat voci moderate și înțelepte în parlamentul Ungariei, din contră am vădit că și ministrii călăresc cu predilecție pe calul de lemn al popularității, spre a se putea susține la locul, de unde ar fi să se îngrijească de bunăstarea tuturor cetățenilor fără osebite de confesiune și naționalitate.

Este caracteristic și pentru noi instructiv totodată a sci cum judecă oameni mai serioși despre parlamentul nostru. Pentru noi în cele naționale nu este autoritate domnul fost deputat dietal Eötvös Károly. Nici vom cita deci cuvintele lui, prin care a respins candidatura diarele acestea în Vespriș, nu i-le vom cita spre a face din ele pod pentru politica naționalităților, ce i le vom cita spre a caracteriza elementele, în mână cărora zace viitorul patriei noastre. În o epistolă adresată amicilor sei de principii Eötvös dîce între altele: „De present în cercurile normative ale guvernului și ale parlamentului, și până la un grad oare-care chiar și în opinia publică domnesce un curent periculos, o teamă oare care față cu puterea, în loc de însuflețire egoism, în locul considerării meritelor patriotice și civile, considerarea meritelor câștigate în oficiu, apoi nemotivată stimă a norocului pentru că esci născut magnat, rivalitatea de clase, cearta confesională, neconsiderarea intereselor poporului, îngreunarea fără cuvânt a sarcinilor lui, cultul persoanelor în locul cultului principielor, decădinta moralității publice în mai multe direcțiuni: acesta este adevăratul caracter al diarelor noastre.“

Până aici partea esențială a abdicării domnului Eötvös. Ea este interesantă, și noi o dăm sub garanția experiențelor făcute de domnul Eötvös, care după cum șcim în sensaționalul proces dela Tisza Eszlár a reprezentat pre ovrei. Va fi cunoscând deci binișor spiritul domnitor din viața publică a Ungariei.

Cu privire la politica guvernului engles în cestiunea Afganistanului n'avem să constatăm succese. O telegramă ne aduce scirea laconică, că în urma votului camerei de jos, guvernul Gladstone și-a dat dimisiunea.

Diarele ne vor aduce sciri mai positive, până atunci înregistrăm păreri reprezentantului britanic din Asia.

și eminamente diplomatică a principelui român — totuși călugării începuseră să aștepte momentul catolicisării oficiale... Utinam, strigă unul care sta la București, „utinam et Agam et omnes videam papistas! Să dea Dumnezeu să-i vîd și pe domn și pe toți papistași.“

Și tot ca urmare a acestei credințe care se întemeia pe călugărită politică a lui Leopold și pe victoriile lui în contra Turcilor, este și scrisoarea cardinalului Collonici către Teodosiu al Bucureștilor. P-le Nilles ne dă această scrisoare care va sta în ochii istoricului pe aceeași linie cu scrisorile din colecțiunea Hurmuzaki ale ambasadorului imperial dela Constantinopol comitele d'Ottingen și cu aceea din colecțiunea Odobescu ale ambasadorului lui Ludovic XIV, dl de Ferriol dela Constantinopol. Aceste scrisori ale colecțiunei Odobescu, pe cari academia noastră le imprimă acum, învîțatul profesor oenipontan, P-le Nilles, le cunoaște după raportul adresat ministerului instrucțiunei publice din România de către onor. d. Odobescu cu privire la aceste documente, raport publicat în „Românul“ din 1883) 19, 20 21 22 Octobre veți Symbolae II, pag. 1015).

Pe lângă aceste documente din care va apare în toate liniile ei această cestiune atît de însemnată pentru istoria bisericii române și pen-

tru istoria noastră națională dela finele secolului XVII și începutul secolului XVIII; pe lângă aceste documente adăugându-se și cele ce cunoaștem încă din cronicarii; din Condicta Vistieriei (documente brâncovenesci) deja publicată; din Condicta chrisoavelor (documente brâncovenesci) pe care dl Tocilescu directorul Revistei pentru Archeologia o va da la tipar diarele acestea spre cel mai mare bine al studiilor istorice române; și în fine din unele din documentele transilvane publicate de domnul Densușianu — cestiunea unirei catolico-române din Transilvania și turburările iscate din cauza ei în țările române, politica domnilor, atitudinea clerului, vor fi pe deplin cunoscute. Istoricul spriginindu-se pe ele va putea alcătui un studiu într-adevăr științific care va mulțumi chiar pe aceia cari, nici văzînd de documente, își dă la ori-ce ocaziune în cap cu documentele.

Nu voiu părăsi această însemnată lucrare a Părintelui N. Nilles fără de a fi constatat cu mulțămire bogăția notelor și folositorul *Index nominum, personarum, locorum, rerum*, făcut cu o răbdare și cu o esactitate intrădevăr benedictină. Sarcina și osteneala studiosului, mulțămîtă acestei răbdări și acestei esectității, însutit de ușurate.

O observațiune însă cu privire la completele informațiuni ce ne dă meritosul autor al acestor

Symbolae. La pag. 979-980 din vol. II. P. Nilles dă sub capitolul *De Moldovarum Unione cum Ecclesia catholica*, o scrisoare (Breve Summi Pontificis) a lui Gregoriu XIII către *Dilecto Filio Nobili Viro Petro Moldaviae principi* (Petrul sciopul, domn atunci, 1583 Maiu 14, în Moldova) prin care papa anunță Domnului trimiteră lui Antoniu Possevinus în Moldova, pentru tratarea cestiunilor relative la unire. Cetitorii mei își aduc aminte că, studiînd viața lui Petru și a fiului său la Innsbruck noi atinserăm și această cestiune a propensiunei lor pentru biserica latină.

De altă parte într'un „Curier literar“ publicat anul trecut (Marte 1884) în „Românul“ studiaserăm aci însemnătatea manuscriptelor lui Antoniu Possevinus, unul din misionarii cei mai drepti ai Romei trimiși să opere în Orient, în Rusia, în Transilvania și în țările de dincoaci de Carpați, pentru răspîndirea catolicismului papal. Analisăm atunci o publicațiune a P-telui jesuit Pierling intitulată *Antonii Possevini Missio Moscovitiae*. P-tele Nilles, care este tot S. I. adevărat tot din societatea lui Isus ca și P-tele Pierling, pare că nu a cunoscut publicațiunea aceasta și împreună cu dînsa celelalte lucrări a susemitului, toate privitoare la relațiunile Romei papale cu țările schismatice ale Orientului. P-tele Nilles, în nota ce consacră lui Possevinus, nu citează de cât pe De Backer și pe Jean d'Origny, biograful lui Possevinus, care nu putea cunoaște manuscrip-

Generalul Lumsden a declarat fără nici o rezervă că se simte tare ofensat de modul cum s'a purtat cu el cabinetul engles. În tot Orientul se vorbește acum că în Londra cuvintele lui Komaroff au o valoare mai mare decât ale sale; trebuie să se creadă că dl Gladstone a știut prea bine ce impresiune va produce în Orient o asemenea procedură, și se crede deci în drept a presupune că dl Gladstone dorește a răspândi astfel de idei și că raportul generalului rus Komaroff în privința incidentului dela Penjdeh a fost mai mult creșut în Londra decât al său, pentru-că dl Gladstone a vrut să evite cabinetului său necesitatea de a cere satisfacțiune dela guvernul rus.

Sir Peter Lumsden a anunțat că în Londra va da totul pe față, căci n'are nimic de ascuns și nu-i este permis a lăsa să se puie la îndoială afirmațiunile sale, pentru-că așa cere interesul guvernului. Datoria îi impune de a susține cu cea mai mare tărie că acțiunea generalului Komaroff este o agresiune neprovocată și nejustificabilă. După părerea lui sir Peter Lumsden cabinetul engles a comis o mare greșală mai întâi cu evacuarea Kandaharului și pe urmă prin încrederea dată diplomației rusești, care lasă mult de dorit în ceea ce privește iubirea de adevăr. Eu însumi ăse generalul Lumsden, am declarat în mod formal afganilor, pe baza asigurărilor ce mi s'au dat de autoritățile rusești că nu trebuie să se teamă a fi atacați de trupele țarului, și când atacul totuși s'a săvârșit, Englitera s'a făcut de ris; ear lăsând nerăsbunat acest fapt rusești, englezii și atrag dușmănia afganilor. În genere însă afganii au întâmpinat evenimentele cu mai multă filosofie decât cum putea cine-va să se aștepte din partea lor. La început resentimentul contra englezilor a fost negreșit foarte mare și aceasta s'a manifestat prin faptul că au reținut curierul sau timp de optsprezece zile sub pretest de inundațiuni; dar când vedură mai târziu că Emirul ține cu englezii și-au schimbat și ei atitudinea devenind mai amicali. Afganii sunt devotați Emirului lor și nu există altă opinie publică între ei decât părerile emise de Emir. De aci și faptul că puterea ce are în partea ei pe Emirul Afganistanului are și țeara în partea sa. Cu toate acestea e un lucru de nețăgăduit că prestigiul Engliterii între afgani s'a sdruncinat și această sdruncinare este și mai mare în India.

Sir Peter Lumsden n'a avut nici o întâlnire cu generalul Komaroff, dar a conferit cu colonelul Ali-khanoff, pe care îl reprezintă drept un bărbat foarte abil, un limbist eminent și un desemnator perfect. Ali-khanoff a declarat că este preste puțină ca rușii să se mulțumească cu un miserabil petec de pământ lângă granița afgană; ei aspiră să ajungă la Herat, ear pe urmă și mai departe.

Sir Peter Lumsden este de părere că lucrările comisiunii de delimitare a frontierei pot să dureze ani întregi, căci rușii escelează în arta trăgănirii. Tendința evidentă a politicii lor este de a se ține pendinte cestiunea, până ce împregiurările le vor permite a-și formula noile lor pretențiuni. Dacă Englitera va sta nepăsătoare și va neglige de a se opune la înaintarea rușilor, ea însăși va fi răspunzătoare pentru consecințele dezastruoase ale unei atari neglijențe. Între altele generalul a stabilit că rușii sunt în pozițiunea de a trimite canoniere din marea Baltică în marea Caspică prin mai multe canale și fluviu și a transporta trupe pe această cale, și că acum mai bine ca 150 vapoare străbat marea Caspică. Pe de altă parte a constatat că domnesce o mare agitațiune printre triburile turcomane, ear principele Donducoff Carsacoff este și el foarte nepopular. Afară de aceasta Rusia și-a vătămat foarte mult impuind nisce taxe enorme asu-

tele acum scoase la lumină din documentele bibliotecelor jesuită și vaticană de părintele Pierling.

Regretăm aceasta din următorul punct de vedere: dacă părintele Nilles ar fi cunoscut lucrările părintelui Pierling ar fi aflat că acesta posedă un manuscris în care Possevinus descrie Transilvania și țările vecine în anul 1581; manuscrisul e cu desăvârșire inedit și cu atât mai prețios cu cât originalul, ne spune părintele Pierling, a dispărut din biblioteca vaticană de acum vre-o 15 ani, așa că numai el are copia fidelă și unică. Acest studiu al desteptului jesuit de acum 300 de ani s'ar fi potrivit foarte bine în lucrarea părintelui Nilles.

Acest document, împreună cu cele publicate în *Symbolae* și cu cele ce posedem noi Români în colecțiunile noastre, ar răspândi o lumină cu totul nouă asupra luptelor și competițiilor atât de numeroase, cari neliniscau și chinuiau țările române la finele secolului XVI. *Gion.*

pra mărfurilor ce se impoartă în Baku. Această urcare a tarifelor s'a făcut în urma unei promisiuni dată de către țar comercianților din Moscova, dar consecința a fost că comerțul a dispărut aproape cu desăvârșire din Baku.

Inmormântarea lui Victor Hugo.

(Telegrama ăiarului „Neue Freue Press“).

Paris, 1 Iunie. — Ori cât fusese de încordată așteptarea generală pentru înmormântarea lui Victor Hugo — încordare produsă prin cele mai nemărginite imne de laudă publicate de ăiare la adresa poetului decedat — ea a fost totuși cu mult covârșită încă de realitatea lucrurilor. Generațiunea prezentă n'a mai vădut un asemenea eveniment în nisce dimensiuni așa de grandioase, nici nu este cu puțință vre-o comparațiune cu ori-ce altă ceremonie de această natură. Nici Thiers nici Gambeta n'au fost înmormențați cu asemenea onorur. Nici-odată nu s'a vădut un atât de mare interes din partea tuturor claselor populațiunii. Profețiile sinistre nu s'au împlinit. Înainte de pornirea cortegiului s'au întâmpat, ce e dreptul, câte-va certe mici, dar s'au mărginit în cercuri foarte restrânse, așa că marea solemnitate a rămas neatinsă de ele, ba nici n'au ajuns la cunoștința participărilor. Poporul din Paris a avut o atitudine demnă de un popor mare și liber. Toate acuzările clericale și monarchice trebuie să amuțească față cu acest fapt de nețăgăduit.

Încă din ăiori de ăiua cortegiurile corporățiunilor începură să pornească spre Arcul de Triumf. În piața care încongioară, Arcul răspunde un mare număr de strade. Cât vedeai cu ochiul stradele erau înțesate de societăți și corporățiuni aședate în lungi rânduri cu bandierele și coroanele lor. Din toate părțile auăiai semnale și cuvinte de comandă.

În tot lungul drumului pe unde trebuia să treacă cortegiul funebru stătea deja un lanț gros de oameni care creșcea din minut în minut. Căvaleria deșertase de public și ținuse liberă vasta cale principală care duce dela Arcul de Triumf la piața Concordiei. Numai carele încărcate cu cununi așteptau în acest loc momentul de a deschide cortegiul. În jurul Arcului de Triumf se adunară înălții demnitari și militarii superiori invitați, în uniforme lor strălucite.

Arcul de Triumf, în interiorul căruia se afla catafalcul, forma un contrast splendid și totdeodată funebru cu cerul înorat. Siciul însuși era acoperit cu un lințoliu de catifea presărat de stele și de flori.

După-ce se adunaseră toți membrii guvernului, ambasada Marei Britanii și Italiei și toate persoanele oficiale, apăru familia lui Victor Hugo, nepoții sei Georges și Jeana. Musica întonă marșul funebru, și toți se descoperiră pentru a saluta familia și a manifesta respectul ce le inspiră durezza ei. Membrii guvernului se apropiară de membrii familiei lui Victor Hugo pentru a adresa complimentele de condolențe. La 10 oare și 40 minute se începură funerariile propriu ăise.

În fața catafalcului se ridicase o tribună căptușită cu postav negru. Pe dēnsa s'a suit bătrânul președinte al Senatului, d. Leroyer, a căruia voce tremurândă de emoțiune abia putu fi auăită. „Victor Hugo, ăise el, a urmărit neîncetat idealul suprem al dreptăței și umanităței și a esercitat asupra moralei Franciei o influință înmenseă.“ Apoi urmă președintele Camerei, dl Floquet, care a vorbit cu o voce răsunătoare și cu un patos nobil. „Sărbarea de aăi nu este o înmormențare, ăise el, ci o apoteosă.“ Floquet salută în Victor Hugo pe un apostol neperitor, al cărui cuvânt etern va conduce la ăcucerirea definitivă a libertăței egalităței și fraternităței. Cuvintele finale ale lui Floquet: *à vous, sainte patrie et sainte liberté* au produs un efect profund. În numele guvernului vorbi ministrul instrucțiunii dl Goblet. „Victor Hugo, ăise el, va rămâne înalta personificare a acestui secol, ale căruia istorii contraste, nedomeriri idei și aspirațiuni el le-a întrunit în sine mai bine ca ori-ce alt om; oratorul constată caracterul curat umanitar al lui Victor Hugo, care reprezenta între noi spiritul toleranței și al păcei.“

În numele Academiei lua cuvântul dl Emil Augier, îmbrăcat în costumul seu de academician.

Discursul lui Augier a fost un cap de operă de elocință sublimă și a obținut aprobarea generală. El a accentuat mai cu seamă faptul că Francia face astăăi poetului suveran onoruri suverane. Toate aceste discursuri n'aveau un cuprins politic, sau cel puțin polemic. O excepțiune a fost numai cuvântarea președintelui consiliului municipal al orașului Paris care a accentuat poate mai mult decât se cuvenea în împregiurările date punctul că Pari-

sul formează o singură comunitate și că trebuie să i se acoarde prin urmare autonomia comunală, această cuvântare a fost întreruptă prin câte-va strigăte de: *Assez!* După aceea a vorbit președintele consiliului general.

Dela arcul de triumf până la Sena.

La 11 oare și 25 minute s'a dat semnalul de plecare. A fost un moment de supremă emoțiune acela în care mulțimea imensă care cu puțin înainte părea încă încremenită, se puse în mișcare în sunetele puternice ale Marsielesei, în sgomotul trimbițelor, în mijlocul strigătelor comandărilor, în buibuitul surd și năprasnic al tunurilor, în tumultul vocilor omenesci amestecate cu bătăile greoaie ale tobelor. Din haosul primitiv se alcătui încetul cu încetul un convoiu lung, nesfârșit, plin de viață și bogat în colorii, al căruia cap îl forma un detașament de chiurasieri, După carele uriașe încărcate cu cununi urmă dricul modest al sēcacilor așa cum o ceruse Victor Hugo. Pe dric era aședat siciul, împodobit cu două ramuri mari poleite de palmieri. După dric veneau: familia, corpurile oficiale, generalii, oamenii de litere și ăiaristii. O coloană mare de pompieri cu coifurile scānteitoare încheia cortegiul oficial, care care umplea mai tot drumul dela Arcul de Triumf până la piața Concordiei: un drum de o jumătate de oară; abia pe urmă venea lanțul cel nesfârșit de deputățiuni și societăți, ale căror membri veniseră îmbrăcați în costume civile și diferite uniforme, cu drapelele coroanele și bandierele lor.

Mulțimea aplauda și esclama când ăria cununile cele mari; pe ici-colea răsună și strigățul: *Vive Victor Hugo!* Lucrători, mici comercianți și streini forma aci contingentul principal al curioșilor, cari de multe ori își manifestau sincera lor compătimire într'un mod naiv. Cortegiul trecu dinaintea palatului Industriei și apucă pe pe piața Concordiei. Această piață vastă gemea de lume. În loc de statui vedea piramide vii. Pe coperișurile ministerului de marină și ale casei de peste drum era asemenea sute de oameni. Rampa palatului Tuileriilor era copleșită de mi și mi de oameni. Din tot locul acesta imens nu putea să vedă un peticuț de pământ, afără de drumul ținut liber de către căvalerie, poliție și soldați. Nici o fereastră nu era neocupată și chiar pe coperișurile caselor celor mai depărtate se vedeau oameni numeroși, ba și turnul bisericei Sānta-Magdalena, care se află pe o altă piață, fusese escaladat și ocupat până în vērful. Chiar de ar fi vrut să turbure cine-va ordinea aci, i-ar fi fost cu neputință să pătrundă prin zidul acesta de oameni. Dar cu toate gloatele cele mari de oameni ce se adunaseră aci, liniscea a domnit și nu mai aclamațiuni au resunat. Capul cortegiului ajunsese acum pe la puntea Concordiei. Carele cu cununile de flori erau trase de caii lor, cari mergeau la pas.

Când am ajuns pe punte o priveliște nouă și fără seamăn în lume se înfățișă privirilor noastre uimite. Amindouă țermurile, cât vedeai cu ochiul, erau ocupate de oameni, podurile gemeau și par că amenințau să se surpe sub enorma lor povară, coperișurile și întrările stabilimentelor de băi erau ticșite. Vaporașe mici încărcate peste măsură de mult cu oameni, steteau înșirate de amindouă părțile podului. Scara cea mare din fața palatului Burbon, unde se află Camera, era aședată de publicul invitat, care salută cu respect convoiul. Trecerea podului Senei s'a făcut încet, dar în cea mai bună ordine. Podul era menținut pe deplin liber și bine păzit.

Arcul de triumf dispărea din ce în ce mai mult dinaintea privirilor noastre, și, în cele din urmă, nu se mai vedea de cât ca o fantomă. Cerul tot era încă înorat și arunca o umbră posomorită asupra convoiului, care nu înainta de cât cu greu. Dar în intervalele scurte în cari razele soarelui isbutiau să străbată printre nori, colorile se aprindeau, coifurile sclipeau și armele licăriau. Un potop de lume umplea șoseaua întinsă a Cāmpiilor Elisee. Dar nu numai strada însăși, ci și casele furnicau până în vērful coperișelor de oameni și ear oameni. Se ățineau de stālpii felinarelor, se agătau de copaci ca omidile; scări, mese, scaune, bănci, în genere tot ce poate ține oameni, erau întrebunțate ca puncte de privire. Stradele ce răsăreau din spre Cāmpiile Elisee se puteau compara cu un amfiteatru, în care se înghesuia o gloată compusă din mii și mii de capete. Numai căți-va soldați și mici detașamente de agenți polițienesci fură de ajuns aci pentru a menține ordinea, și numai de două ori s'a oprit convoiul pentru a se mai odichni.

Dela Sena până la Pantheon.

La 12 oare și 30 minute ne aflam pe țermul celalalt. Aci se făcu o mică pauză. Se spune că s'ar fi confiscat câte-va drapele și că s'ar fi făcut mai multe arestări, dar aceste lucruri s'au petrecut

fără mare gâlceavă, fiind-că anarhistii n'au opus o rezistență violentă. Alții 'și esprimeau temerea că pe bulevardul St. Michel s'ar putea ivi niscăi-va neorândueli. Anarhistii ar fi voit să năvălească acolo, dar gendarmii le-au tăiat calea așa că încercarea lor de a provoca o zăpăceală nu a reușit.

Nici foburgul aristocratic St. Germain n'a putut rezista curentului general, ori cât a agitat contra acestei înmormântări presa monarchică și clericală. Ferestrele multor palate nobile se deschiseră și se împodobiră cu postavuri și covoare scumpe. Dame elegante și cavaleri distinși priviau cortegiul, de și lipsiau cu totul preoții, sunetele clopotelor, și cea mai mică emblemă bisericească. Deși aci bulevardul este foarte larg, convoiul tot nu putea să înainteze decât la pas, căci și aci stradele erau înțesate de lume. Este o minune cum unii oameni au putut să ajungă la nisce locuri aproape imposibil de ocupat. Până și din coșurile caselor vedeai eșind capete omenesci.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Reuniunea română de cântări) din Sibiu va arangia **Sămbătă în 13 Iunie a. c. o excursiune împreună cu cântare și joc în Dumbrava Sibiului.** La aceasta excursiune sunt invitați p. t. membrii activi și ajutători ai Reuniunii de cântări, apoi membrii Reuniunii femeilor române și ai Societății de lectură din Sibiu.

Invitări speciale nu se fac. Plecarea va avea loc la 2 oare. Fiind timpul nefavorabil excursiunea se va amena pe altă zi, ceea-ce se va aduce la cunoștință pe calea diaristice locale.

* (Concertul societății corale române „Ecou,” anunțat de noi, dăce „Voința Națională” a avut loc Vineri seara la 24 Maiu în sala Ateneului, în asistența unui public numeros și ales care se grăbise fie pentru a asculta pe concertanți, fie pentru a sprigini această evoluțiune a artei musicale române. Succesul a fost deplin și altfel nici că se putea, de oare ce societatea este compusă din tot ce are București mai distins ca cântăreți, ceea ce-i asigură un viitor strălucit.

Dintre bucățile corale ce s'au cântat am ascultat cu o deosebită plăcere „Primăvara” de Porumbescu. „Cucuruz cu frunza în sus” de Humpel dela Iași și „Barcarola” de Wachmann. Ele cu adevărat au fost bine cântate de corul societății dirijat cu multă știință de simpaticul profesor C. Bărcănescu, directorul revistei musicale „Doina,” inițiatorul și fondatorul acestei societăți, întâia și unica în România până aci, căruia îi aducem toate laudele ce merită. Dintre membrii societății au cântat soluri d-nii D. Teodorescu, basul teatrului Național, un ténér cu vocea foarte frumoasă, care a obținut aplauze îndelungi în aria din „I Vespri Siciliani,” d. D. Rașianu, iubitul tenorino, a cântat cu o mare simțire serenada din Don Pasqual „Com è gentil,” tradusă de domnia sa însuși în versuri românesce; publicul și-a arătat mulțumirea prin aplauze și bisuri: d. D. Herescu, cunoscutul bas, a cântat „se tremure dușmanii, arie din opera „Fata dela Cozia” de bêtrenul compositor Flechtenmacher, pe carea moartea talentatului seu fiu Ernest l-a împedecat a o termina: această arie a avut un succes imens atât ca compoziție cât și ca ecsecuțiune: lumea a aplaudat cu entusiasm. La acest concert a mai dat concurs și ténérul violonist Kneisel, virtuos, care printr'o execuțiune perfectă, plină de talent și știință a atins culmea frumozului. D-ra Marcovici, de asemenea a cântat foarte bine la piano.

În scurt această serată a fost o adevărată sərbătoare musicală atât pentru auditori cât și pentru membrii noiei societăți, căreia îi urăm grăbnică propășire și ajungerea scopului ce urmăresce.

* (Moartă de bucurie.) — Diarul „Roman” povesteste următoarele:

Dna Ita soția comerciantului de manufactură Ițic Tennenbaum ce-i dăce și Botoșinean din acest oraș are o fică din prima căsătorie care, măritându-se a urmat pe bărbatul ei în țeri streine, până și în America. Șapte ani după aceasta căsătorie, afacerile mergând rău, fca se întoarse cu bărbatul în Roman la părinți. După un timp părechea plecă din nou în lume, și muma sa Ita nu avu nici o scire despre copii sei, până acum câteva zile, adică după opt ani dela noua lor plecare. În acest timp afacerile bêtărâului Tennenbaum, soțul Itei, mergând din rău în rău, aducea o amenințare în familie care este destul de număroasă. În mijlocul acestei stări de lucruri, veni la auzul mumei desasperiende că fca sa despre care nu mai scia de atâta timp, se găsea într'o pozițiune prosperândă, prin un fericit joc al bărbatului ei, pe lângă Bursa din Paris. Muma din Roman nu întârzie de a coresponde cu fca sa, pu-

nând-o în curent de greutățile în cari se afla, și invocând spriginul seu. Se dăce că această corespondență a urmat mai mult timp și, în cele din urmă cam pela începutul acestei luni d-na Tennenbaum primi îmbucurătoare scire dela fca sa, că va sosi în curând în Roman și că va regula totul spre bine apoi o altă scire mai recentă anunță pe nerăbdătoare muma, că fca sa se află la Cernăuți și că pleacă direct la Roman pentru a-și vedea părinții.

D na Tennenbaum, în dorința de a-și vedea mai curând pe fca sa, care era menită de a-i ușura nevoile familiei, se hotări de a eși înaintea copilului mult asteptat, făcându-i întîmpinare la Ițcani.

Cu această intențiune, bêtărâna se duse la gară se pregăti pentru plecare, și la venirea trenului din jos, în nerăbdarea sa și cuprinsă de o bucurie ne spusă de a vedea mai curend pe fca sa, lîngăbeni de odată, un tremur sgudui tot corpul seu și cădu pe peronul gării fără de simțire. Transportată acasă ea încetă pe dată din viață.

* (Superstițiuni.) — Cetim următoarele în „Gazeta Buzeului:”

„În noaptea de 18—19 curent, de cătră nisce indiviți necunoscuți s'a desgropat din curtea bisericeii sf. Nicolae din comuna Vernesci, osemintele decedatului Matache Căpălescu care era de vre-o doi ani trecuți, ducându-le unde nu se scie.

„Împregiurarea care a provocat acest fapt este că decedatul Căpălescu a murit spânzurat, și locuitorii cred că seceta ce îi bătue provine din cauză că se găsește acest spânzurat îngropat la biserică pe când, după cum dăce ei, trebuia să se îngroape la locul unde s'a găsit spânzurat, și că dacă se va desgropa și da pe gârlă, ploile sa vor porni; ast-fel împinși de aceasta credință l-au desgropat și se crede a-l fi dat pe gârlă.

„Această decisiune se luase de locuitori încă din anul trecut, dar la încercarea ce au făcut de a-l desgropa nu au putut reuși de cât ai rupe un picior, fiind-că îi apucase ziua, pe care dându-l pe gârlă, întemplantarea a făcut că la vre-o două zile se se porneasă ploile; ceea-ce contribuit ale întări mai mult credința în această erezie.”

* (Descoperirea unei crime comise în anul trecut.) Cetim următoarele în „Liberalul” din Iași:

„În toamna anului 1884 între Onești (un sat din comuna Șipotele, plasa Bahlui, județul Iași) și Plugari (un alt sat din comuna Lătăi, plasa Coșula, județul Botoșani) s'a făptuit o crimă care era menită să rămăe ascunsă. Această crimă era omorul lui Ioan Teodorescu prin împușcare. Corpul s'a găsit în anul acela, străbătut de un glonte la creieri și altul în piept. S'a făcut mai multe cercetări fără nici un rezultat. Într'un rënd se învinovățise aproape fără nici un temei doi locuitori din Plugari, anume: Grigore Darie și Dimitrie Beleuța. În cele din urmă, acum când începea a se crede de toți că autorul omorului lui Teodorescu va rămănea necunoscut pentru totdeauna, când se credea că omorul va fi un mister nedeslegat, s'a descoperit autorul și mai rămăne de sciut numai cauza care l-a împins să comită o crimă atât de oribilă.

„Omoritorul lui Teodorescu e un cumnat al seu Iorgu Zacharia. Cel puțin domnesce convingerea atât printre locuitorii din Chișcăreni, unde locuia, având ocupațiunea de cărciumar, cât și în cercurile judiciare.

„Când Zacharia a omorît pe Teodorescu, i-a luat un palton și ciasornicul dela brâu. A asistat cu mult sânge rece la toate cercetările ce s'a făcut de cătră autorități și nici umbra unui presupus asupra lui nu era. Din nenorocire pentru densusl a voit să dea casa cu chirie unuia Marcu Bercovici. Paltonul pe care-l luase dela Teodorescu, Zacharia îl ascunsesse sub podelele unui grașd. Temându-se să nu facă reparație chiriașul a scos paltonul de sub podele și l'a dus în podul caselor dlui Teodor Ionescu, cu care e de asemenea cumnat. Acesta dând peste palton l'a dus la primărie. S'a făcut cercetări și cu toate că încă nu s'a dat cel din urmă cuvânt asupra vinovăției lui Iorgu Zacharia, care e închis în penetenciarul din orașul nostru, există, după cum am mai spus, convingerea că el ar fi autorul faptului, care convingere e și mai mult întărită prin aceea că s'a găsit și ciasornicul lui Teodorescu asvârlit în Miletin, o apă ce curge pe alătura de casa lui Zacharia. Se vede că acesta vędându-se strimtorat l'a asvârlit cu mult mai în urmă, de vreme ce ciasornicul nu e de loc ruginit, lucru ce s'ar fi întemplant dacă ar fi fost aruncat în apă mai mult. Ciasornicul a fost găsit de nisce copii pe când prindea pesce.”

* (Bibliografic.) A apărut de sub tipariu opul dlui Rudolf Bergner intitulat „Das Wächterhaus von Suligul und andere Karpathengeschichten,” von Rudolf Bergner. München und Leipzig. G.

Franz'scher Verlag I. Roth. K. B. Hofbuchändler 1885. Conține 184 pagine. Prețul 3 marce.

A apărut mai departe de același autor opul „In der Marmaros” von Rudolf Bergner Mit einer Karte. München und Leipzig G. Franz'scher Verlag I. Roth, H. B. Hofbuchändler 1885. Prețul acestela e 4 marke 50 Pfg.

Asupra cuprinsului acestor opuri vom reveni.

— În zilele aceste primirăm opul dlui Ioan Popea, profesor la gimnasiul român din Brașov intitulat „Carte de cetire” pentru gimnasii, scoale reale, comerciale, pedagogice (normale) și pentru scoale de adulți. Tom. I. Editura autorului Sibiu 1885. Tiparul institutului tipografic, societate pe acții. Deși am publicat în foiletonul diarului nostru o dare de seamă — reproducând după „Românul” Curierul literar — despre acest op al dlui Popea, ce e menit a umplea o lacună între obiectele de învățământ, totuși ne rezervăm dreptul a mai reveni.

Loterie.

Mercuri în 9 Iunie n. 1885.

Sibiu: 33 45 79 59 4

Bursa de Viena și Pesta.

Din 8 Iunie n. 1885.

	Viena B.-pesta	
Renta de aur ung. de 6%	98.55	98.50
Renta de aur ung. de 4%	92.90	92.90
Renta ung. de hârtie	287.75	287.75
Acțiuni de bancă de credit ung.	5.87	5.84
Galbin	9.86 1/2	9.85
Napoleon	60.95	60.—
100 marce nemțesti	124.30	124.40
London (pe poliță de trei luni)		

Nr. 121.

[1026] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch Teodor Pulca din parochia Crițu cu filiele aparținătoare Meșindorf și Cloasterf protopresbiteratul Cohalmului, în urma incuviințării Preavenerabilului consistoriu archidieceșan se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare:

Emulamente:

1. Folosirea jumătate a porțiunea canonică atât din matra Crițu cât și din filia Meșindorf (4 jugere) computeate în 75 fl. v. a.
2. Jumătate din simbria dela popor atât din matra, cât și din filii computată în 75 fl. v. a.
3. Jumătate din toate venitele stolare atât din matra cât și din filii computată în 30 fl.
4. Folosirea unei grădini și a cimiteriului precum și alte accidenții computeate în termeni medii 40 fl.
5. Prospect pentru a putea ocupa eventual și postul învățătoresc în matra.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicele lor instruite conform stat. org. la oficiul protopresbiteral concernent.

Crițu în 21 Maiu 1885.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

N. Mircea,
adm. protopresbiteral.

158 szám 1835

[1027] 1—1

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balásfalvi kir. járásbíróság 527 1882 számú végzése által az „Albina” hitelintézet javára oláh-bogáti Mechea Vaszilii és társai ellen 275 frt. 61 kr. tőke, ennek 1878 évi Aprilis hó 29 napjától számítandó 8% kamatai és eddigi összes perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságileg foglalt és 462 frtra becsült 2 drb 7. éves meddő téhen, 1 drb 2 éves tino 1 ökörszekér, 1 eke, 1 kalangya széna két szekérnyi, 6 drb bárány bőr, 2 szekér tengely, 3 szuszék, 2 drb egy éves szürke sertés, 2 rosz szekér kerék, 1 boglya széna 1 1/2 szekérnyi, s több paraszt házi butorok és eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 831 1885 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Oláh-Bogáton alperesek lakásán leendő eszközölésére 1885-ik év Iunius hó 19-ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-oban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Balásfalván 1886-ik évi Iunius hó 6-ik napján.

Thát György
kir. bírósági végrehajtó.